

Dart Sporunun Dikkat Düzeyine Etkisinin İncelenmesi*

Mutlu Türkmen**, Mehmet Yönel***

Makale Geliş Tarihi: 13/08/2021

Makale Kabul Tarihi: 11/10/2022

DOI: 10.35675/befdergi.982572

Öz

Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada deneysel araştırma modeli kullanılarak, ön test-son test, kontrol ve deney grubu oluşturulmuştur. 2018/2019 Eğitim Öğretim yılı II. dönem başında, Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı olan Özel Aziziye Ortaokulunda öğrenim gören yaşları 9-31 arasında değişkenlik gösteren ve sedanter olan rastgele seçilmiş 60 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan 60 öğrenci yansız atama yöntemi ile deney ve kontrol grubu olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Oluşturulan deney ve kontrol grubuna ön test olarak bourdon dikkat testi uygulanmıştır. 9-13 yaş deney grubunda bulunan katılımcılara sınıflarına asılan iki dart tahtası ile, Salı ve Perşembe günleri haftada iki gün olarak 8 haftalık dart sporu eğitimi verilmiştir. Aynı okulda öğrenim gören kontrol grubu öğrencilerine herhangi bir dart eğitimi verilmemiş ve normal okul eğitimlerine devam edilmiştir. Sekiz haftanın sonuna gelindiğinde hem kontrol hem de deney grubunda yer alan öğrencilere son test olarak Bourdon dikkat testi tekrar uygulanmıştır. Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi ve sadece çalışma grubunda yer alan öğrencilerin ön test ve son test karşılaştırmalarının incelenmesi amacıyla, paired samples t-testi kullanılmıştır. Sonuç olarak; deney grubunda bulunan katılımcıların, ön test ve son test skor ortalamaları arasında oransal anlamda farklılığın olduğu, deney grubunun son test süre ortalamaları yaş değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda, 9-13 yaş gruplarında, dart sporu uygulamasının dikkat düzeyleri üzerinde pozitif yönde bir etkisinin bulunduğu ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, dart, dikkat

* Bu çalışma ikinci yazarın birinci yazarın danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Bayburt, Türkiye. mutluturkmen@bayburt.edu.tr ORCID: 0000-0003-4534-7553

*** Bayburt Üniversitesi, Spor Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Bayburt, Türkiye. mehmetyonel@bayburt.edu.tr ORCID: 0000-0002-1789-6320

Kaynak Gösterme: Türkmen, M. & Yönel, M. (2022). Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(36), 1321-1335.

Investigation of the Effect of Dart Sport on Attention Level

Abstract

In this study, the pre-test-final test, control and experimental group was formed in this study in this study to examine the effect of dart sports. 2018/2019 Education Year of Education II. At the beginning of the term, the ages of Ankara province of the National Education Directorate of the Special Saints of National Education, which varies between 9-31 and the sedentary is a sedentary. 60 students in the study group are divided into two groups, the experiment and control group with the inseparable assignment method. Bourdon Attention Test was applied as a pre-test to the experimental and control group. With two darts, Tuesdays and Thursdays were given 8-week dart sports training as two darts and two days per week at the 9-13 age experimental group. In the same school, the study group students were not given any dart training and normal school trainings continued. When the end of eight weeks is reached, Bourdon Attention Test was re-applied to students in both the control and the experimental group. In order to examine the influence of the dart sport to the attention of the attention of the attention, the independent sampling t-test was used in the analysis of the independent sample t-test, one-way variance analysis and only the students in the study group, the paired samples t-test was used to examine the pre-test and final test comparisons. As a result; The participants in the experimental group have a significant difference in which the experimental group of the experimental group is examined according to the age variable, where the experimental group is examined according to the age variable. In line with the data obtained, recommendations on 9-13 age groups are presented with a positive effect on the attention of dart sports applications on the level of attention.

Keywords: Child, darts, attention

Giriş

İnsan organizmasının evreni tanıma, anlama çabası doğum öncesi dönemde başlar ve yaşamı boyunca devam eder. Bu amaçla birey içerisinde yaşadığı ortama uyum sağlayabilmek için, önce kendini ardından dış dünyadaki yerini ve işlevini anlayabilme çabası içerisine girmektedir. Bu süreç içerisinde insan organizması, birden fazla uyarıcı ile karşılaşmakta ve öğrenmek, değerlendirmek, yeni bilgileri sürekli bir biçimde izlemek zorundadır. Ancak insan sınırlı kapasiteye sahip olduğundan dolayı bütün uyarıcılara aynı anda odaklanamaz ve ilgilenemez. Bu sebepten dolayı birden fazla uyarıcıya maruz kalan bireylerin dikkatleri kolaylıkla dağılıbilir (Karaduman, 2004). Harold ve Pashler (1998) 'e göre bir uyarıcı grubunun, diğer uyarıcılara göre organizma tarafından daha iyi algılanabilmesi amacıyla, uyarılma eşliğinin kademeli olarak ve seçici bir şekilde azaltılması işlemine dikkat adı verilmektedir. Bir uyarıcı grubunun diğer uyarıcılara oranla, daha iyi algılanabilmesi için uyarılma eşliğinin kademeli ve seçici bir biçimde azaltılması işlemine dikkat adı verilmektedir. Akın (2016)'a göre dikkat; merkezi sinir sisteminden gelen uyarıların beyin tarafından yukarıdan aşağıya doğru kontrol edilmesiyle çevreden gelen bilginin filtrelenmesi işlemidir. Odaklanma, konsantrasyon, motivasyon ve özellikle dikkat kavramı son zamanlarda insan yaşamında önemli yer tutmaktadır. Dikkati etkileyen birçok sosyo-psikolojik ve bio-fizyolojik etmenler bulunmaktadır. Ancak bu

unsurların başında motivasyon, ilgi, zekâ düzeyi, başarısızlığa ilişkin algı düzeyi, algı ve belleğin işleyiş biçimi, ebeveyn tutumları gibi faktörler yer almaktadır (Özdoğan, Ak & Soyutürk, 2005). Dikkat; seçici, yoğunlaşmış, bölünmüş, sürekli (sürdürülebilir), değişken ve dağınık dikkat olmak üzere 6 grupta toplanmaktadır. Dikkatin gelişmesi insan organizmasının belirli bir şeye yoğunlaşması ve konsantre olması ile sağlanmaktadır.

Kişinin algı düzeyini belirleyen İrâdi Dikkat ve kişinin dikkatini belli bir noktaya toplayabilme yeteneği olan Spontan Dikkat, sportif açıdan dikkatin iki ayrı bölümde incelenmesini olası kılar (Yapıcı, 2020).

Sportif bir etkinlik esnasında meydana gelen yoğunlaşma, sporcunun dikkat etme performansına olumlu yönde etki etmektedir (Argan & Katırcı, 2008). Nideffer (1993)'e göre sportif bir etkinlik esnasında organizmanın düşünce süreçlerini etkili bir biçimde denetlenmesi ve verilen göreve odaklanabilme yeteneğini sporda başarı ve yüksek düzeyde performansın sağlanabilmesi amacıyla olmazsa olmaz bir özellik olarak görülmektedir.

Dart dünyadaki spor branşları arasında yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan ve popüleritesi günden güne hızlı bir biçimde artış gösteren spor branşdır. Dart; koordinasyon ve denge gibi faktörlerin (Öztürk, 2019), yanında dikkatinde etkili olduğu hedef sporudur. Dart; numaralandırılmış çemberlerden oluşan nişan tahtasına (dart) küçük okların isabet ettirilmesi ile puan kazanmaya dayalı bir oyundur (Şahin, 2006). Bu branşta atışların yapıldığı dart tahtasında bulunan sayı dilimlerinin yerleşimi göz önünde bulundurulduğunda, atışta yapılan en küçük bir hata yada dikkatsizlik sonucu, istenilen sayılar toplanamamaktadır. Bu nedenle, bireyin dikkat düzeyi dart sporunda sergilemiş olduğu performansına etki etmektedir. Spor bilimlerinde, dart sporu uygulaması ile dikkat gelişimi üzerine bir çalışma bulunmamaktadır. Bu durumda ise bu çalışma, dart sporunun dikkat düzeyine etkilerini araştırması sebebiyle diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Bu konu üzerine yapılacak olan çalışmalara ışık tutması çalışmanın önemini göstermektedir. Bu araştırmanın amacı, dart sporu yapan 9-13 yaş grubu çocukların dikkat gelişimine katkısının olup olmadığını, eğer katkısı varsa ne düzeyde katkısı olduğunu incelemesidir. Bu amaç doğrultusunda;

1. Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son testlerinden aldıkları skorlar karşılaştırıldığında skorlar arasında farklılık var mıdır?

2. Deney grubunun ön test ve son test bölümlerinden aldıkları skorlar arasında farklılık var mıdır?

3. Deney grubunun süre, testin aşamalarına ait son test skor ve hata sayılarının cinsiyet değişkenine göre aralarında farklılık var mıdır?

4. Deney grubunun süre, testin aşamalarına ait son test skor ve hata sayılarının yaş ve sınıf değişkenine göre aralarında farklılık var mıdır?

Yöntem

Araştırma kapsamında, Ortaokulda öğrenim gören 9-13 yaş arası hiçbir spor branşı ile uğraşmayan (sedanter) öğrencilere dart sporu uygulanarak verilen eğitimlerde, öğrencilerin dikkat seviyeleri üzerine bir etkisinin olup olmadığının ortaya koyulması amacıyla yapılmıştır. Deneysel desen modeli kullanılarak yapılan bu çalışmada, ön test-son test kontrol ve deney grubu oluşturulmuştur. Özmen (2015)'e göre sistematik bir yöntem kullanmak amacıyla belirli bir müdahalenin kontrol altına almış olan koşul ve şartlardan belirli bir problemin çözülmesinde ne derecede etkili olacağının gösterilmesi amacıyla deneysel araştırmalar kullanılmaktadır. Deneysel araştırma kapsamında kullanılacak birden fazla deneysel desen bulunmaktadır. Ancak uygulama aşamasında genellikle deney grubu ve kontrol grubu olmak üzere en az iki grubun yer aldığı uygulamalar tercih edilmektedir. Deney grubu, etkisi belirlenmeye çalışan ve uygulamaya maruz bırakılan grup olarak adlandırılırken, kontrol grubu ise yalnızca verilerin toplanması amacıyla oluşturulan gruptur. Deney ve kontrol grubuna uygulama aşamasında ön test uygulanmaktadır. Deney grubu deneysel olarak bir müdahalede bulunulurken, kontrol grubuna herhangi bir müdahalede bulunulmamaktadır. Karasar (2002)'a göre uygulamanın gerçekleştirilmesinden sonra deney ve kontrol grubu olmak üzere toplam iki gruba son test yapılarak elde edilen veriler ile istatistiki analizler ile gruplar arası karşılaştırmalar yapılmaktadır.

Çalışma Grubu

Çalışmada; 2018/2019 Öğretim yılı ikinci dönem başında Ankara İli Yeni Mahalle İlçesinde bulunan, Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Özel Aziziye Ortaokulunda öğrenim gören 9-13 yaş arası spor yapmayan (sedanter) rastgele seçilmiş 60 öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Daha sonra çalışma grubundaki toplam 60 öğrenci yansız atama yapılarak ikiye ayrılmış, deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. Bourdon dikkat testi aynı okulda öğrenim gören deney grubunda bulunan öğrencilere normal eğitimleri dışında dart 3.kademe antrenörlük belgesine sahip olan araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Sınıflarına asılan iki dart tahtası ile çalışmalarını sekiz hafta boyunca hafta iki gün; Salı ve Perşembe olmak üzere dart sporu eğitimi verilmiştir. İlk olarak atış tekniği ve kurallar öğretilmiş sonrasında ise uygulamaya geçilmiştir. İlk bir hafta dart oyun kuralları anlatıldı ve atış teknikleri gösterilip öğrencilere atış yaptırıldı, sonraki sekiz hafta boyunca uygulamalı olarak atış çalışılmıştır. Aynı okulda öğrenim gören kontrol grubu öğrencilerine herhangi bir eğitim verilmemiş ve normal eğitimlerine okulda devam edilmiştir. Ankara İli Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan gerekli izinler ile çalışmalar yapılmıştır. Sekiz haftanın sonuna gelindiğinde son uygulama olarak hem kontrol hem de deney grubundaki öğrencilere Bourdon dikkat testi tekrar uygulanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Yapılan araştırma kapsamında, deney (dart eğitimi alan) ve kontrol grubunda (dart eğitimi almayan) öğrencilerin dikkat seviyelerinin ölçülmesi amacıyla her iki gruba da için Bourdon dikkat testi uygulanmıştır.

Bourdon Dikkat Testi

Benjamin Bourdon tarafından 1955 yılında geliştirilen Bourdon dikkat testinin birinci formunda karışık bir biçimde yer alan kitap harfleri içerisinde belirli olan harflerin bulunup işaretlenmesini içerirken, ikinci formunda ise karışık olarak verilen şekiller arasından belirlenen şeklin bulunması ve işaretlenmesini içermektedir. Bourdon dikkat testinde gerekli olan organizmanın kesintisiz dikkat yönelimidir.

Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada Bourdon dikkat testinin harf formu kullanılmıştır.

Çocuğun dikkat gücünü ölçen bu testte, bir sayfa üzerinde rastgele dizilmiş harfler verilmektedir. Her sayfada 20 satır olacak şekilde harfler belli ve düzenli aralıklarla sayfaya dizilmiştir. Sayfadaki tüm harflerin sayısı bilinmektedir. Örnek olarak hazırlanmış olan arka sayfadaki testte a harfinden 150 tane, g harfinden 75 tane, b harfinden 50 tane ve d harfinden 25 tane bulunmaktadır.

Bourdon dikkat testinin denemesi 10-20 yaş arasında yer alan bireylere uygulanmaktadır. Bu teste sayfanın önceden belirlenmiş süresi bulunmaktadır. Bourdon dikkat testinde yer alan her bir bölüm için Lise düzeyinde yer alan çocuklara 2 dakika Ortaokul düzeyinde yer alan çocuklar içinse 3 dakika verilmektedir.

Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada Bourdon dikkat testin uygulanmasında aşağıdaki yol izlenmiştir;

Katılımcıların önlerinde bulunan sayfa üzerindeki tüm a, b, d ve g harflerinin altlarını kalem yardımı ile işaretlemeleri ve satırı incelerken sadece bir harfi işaretlemeleri istenmiştir.

Katılımcıların testi iyi bir şekilde öğrenebilmesi amacıyla, iki satır üzerinde yer alan harfler tahtaya yazılarak deneme yapılmış ve ardından asıl deneme aşamasına geçilmiştir. Yapılan denemelerden sonra denemelerin değerlendirilmesi için çizgilerin sayımı işlemi gerçekleştirilmiştir.

Denemeden sonra denemenin değerlendirilmesi için çizgilerin sayımı yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin yüzde ve frekans tabloları özetlenerek verilmiş ve ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t-testi kullanılırken, ikiden fazla gruplarında

karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Ayrıca çalışma grubu içindeki öğrencilere ön test ve son test karşılaştırmaları için, paired samples t testi kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Deney ve kontrol grubu olmak üzere 2 kategoriye ayrılan çalışma grubuna ilişkin veriler şu şekildedir;

Deney grubunun %25 (n=15) erkek katılımcılardan, %25 (n=15) kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Kontrol grubu ise; %25 (n=15) erkek katılımcılardan, %25 (n=15) kadın, toplamda 30 kadın 30 erkek oluşturmaktadır.

Çalışma grubunun yaş ve sınıf dağılımlarına ilişkin veriler şu şekildedir;

Çalışmanın deney ve kontrol grubunu 11 yaşında (n=13), 12 yaşında (n=25), 13 yaşında (n=22) deney ve kontrol grubu sınıf düzeylerine göre incelendiğinde, 6. sınıfta (n=13), 7. sınıfta (n=25), 13, 8. sınıfta (n=22) toplamda 60 katılımcı oluşturmaktadır.

“Deney ve Kontrol Grubu Test Bölümleri Son Test Skorları Arasında Farklılık Var mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular;

Tablo 1.

Deney ve Kontrol Grubu Test Bölümleri Son Test Skorları Karşılaştırılması

	Ortalama	N	Ss	t	df	p
Kontrol grubu bölüm 1 son test skor	36,33	30	2,70			
Deney grubu bölüm 1 son test skor	38,43	30	2,17	-3.75	29	0.00
Kontrol grubu bölüm 2 son test skor	34.53	30	2,35			
Deney grubu bölüm 2 son test skor	36,53	30	2,12	-3.37	29	0.00
Kontrol grubu bölüm 3 son test skor	28,33	30	10,01			
Deney grubu bölüm 3 son test skor	35,37	30	4,56	-3.28	29	0.00

P<0.05

Tablo 1 'de görüldüğü üzere deney ve kontrol gruplarının testin her üç aşaması son test skorları karşılaştırılmasında testin her üç aşamasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.($p<0.05$).

“Deney Grubunun Ön Test ve Son Test Bölümlerinden Aldıkları Skorlar Arasında Farklılık Var mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular;

Tablo 2.

Deney Grubunun Test Bölümlerinden Aldıkları Skorların Ön Test ve Son Test Karşılaştırılması

	Ortalama	N	Ss	t	df	p
Deney grubu bölüm 1 ön test skor	36,93	30	2,75			
Deney grubu bölüm 1 son test skor	38,43	30	2,17	-3,64	29	0.00
Deney grubu bölüm 2 ön test skor	35,1	30	3,06			
Deney grubu bölüm 2 son test skor	36,53	30	2,12	-3,13	29	0.00
Deney grubu bölüm 3 ön test skor	28,2	30	11,18			
Deney grubu bölüm 3 son test skor	35,37	30	4,56	-4,21	29	0.00

$P<0.05$

Tablo 2.'de görüldüğü gibi deney grubunda bulunan katılımcıların deney bölümünün tüm aşamaları (1,2,3) ön test ve son test skor ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Buna göre, her 3 aşamada da son test skor ortalamalarının ön test skor ortalamalarından anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir.

“Deney Grubunun Süre, Testin Aşamalarına Ait Son Test Skor Ve Hata Sayılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Aralarında Farklılık Var Mıdır? Alt Problemine İlişkin Bulgular;

Tablo 3.

Deney Grubunun Süre, Testin Aşamalarına Ait Son Test Skor ve Hata Sayılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Değişimi

	Cinsiyet	N	Ortalama	Ss	t	p
Deney grubu son test süre	Erkek	15	3,46	0,83	1,21	0.23
	Kadın	15	3,06	0,96		
Deney grubu bölüm 1 son test skor	Erkek	15	38,2	2	-0.58	0.56
	Kadın	15	38,67	2,32		
Deney grubu bölüm 1 son test hata sayısı	Erkek	15	0,73	0,79	1.00	0.32
	Kadın	15	0,47	0,64		
Deney grubu bölüm 2 son test skor	Erkek	15	36,53	1,68	0.00	1.00
	Kadın	15	36,53	2,56		
Deney grubu bölüm 2 son test hata sayısı	Erkek	15	1,27	1,22	1,41	0.16
	Kadın	15	0,73	0,79		
Deney grubu bölüm 3 son test skor	Erkek	15	35,67	5,02	0.35	0.72
	Kadın	15	35,07	4,20		
Deney grubu bölüm 3 son test hata sayısı	Erkek	15	1,20	1,26	0.85	0.40
	Kadın	15	0,87	0,83		

$P < 0.05$

Tablo 3.'te görüldüğü gibi deney grubu son test süre ortalaması, testin aşamalarına ait son test skor ortalamaları ve hata sayıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı olarak değişmemektedir ($p > 0.05$).

“Deney Grubunun Süre, Testin Aşamalarına Ait Son Test Skor ve Hata Sayılarının Yaş ve Sınıf Değişkenine Göre Aralarında Farklılık Var mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular;

Tablo 4.

Deney Grubunun Süre, Testin Aşamalarına Ait Son Test Skor ve Hata Sayılarının Yaş ve sınıf Değişkenine Göre Değişimi

	Yaş ve Sınıf	Ortalama	Ss	F	p
Deney grubu son test süre	11 (6.Sınıf)	3,16	1,16	0,41	0,66
	12 (7.sınıf)	3,42	0,64		
	13 (8.sınıf)	3,10	1,10		
Deney grubu bölüm 1 son test skor	11 (6.Sınıf)	38,67	1,36	6,72	0,00
	12 (7.sınıf)	37,21	2,35		
	13 (8.sınıf)	40	1,05		
Deney grubu bölüm 1 son test hata sayısı	11 (6.Sınıf)	0,83	0,75	1,38	0,26
	12 (7.sınıf)	0,71	0,82		
	13 (8.sınıf)	0,30	0,48		
Deney grubu bölüm 2 son test skor	11 (6.Sınıf)	36,17	1,32	3,11	0,06
	12 (7.sınıf)	35,79	2,48		
	13 (8.sınıf)	37,80	1,39		
Deney grubu bölüm 2 son test hata sayısı	11 (6.Sınıf)	1,50	1,37	2,08	0,14
	12 (7.sınıf)	1,14	1,02		
	13 (8.sınıf)	0,50	0,70		
Deney grubu bölüm 3 son test skor	11 (6.Sınıf)	34	7,15	1,44	0,25
	12 (7.sınıf)	36,86	2,53		
	13 (8.sınıf)	34,10	4,77		
Deney grubu bölüm 3 son test hata sayısı	11 (6.Sınıf)	0,83	0,98	3,08	0,06
	12 (7.sınıf)	1,50	1,16		
	13 (8.sınıf)	0,50	0,70		

$P < 0.05$

Tablo 4.'te görüldüğü gibi, deney grubu son test süre ortalaması, deney grubu bölüm 1, bölüm 2, bölüm 3 son test hata sayıları, deney grubu bölüm 2 ve bölüm 3 son test skorları yaş ve sınıf değişkenine göre anlamlı olarak değişmemektedir

($p>0.05$). Ancak 1. son test skor ortalamasına bakıldığında yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre 13 yaş (8.Sınıf) grubunda olan katılımcıların 1. son test skor ortalamaları, 11 (6.sınıf) ve 12 (7.sınıf) yaş ve sınıf grubunda olan katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada;

Tablo 1. 'de görüldüğü gibi kontrol ve deney grubuna katılanların testin her üç aşaması için son test hata sayıları karşılaştırıldığında kontrol ve deney grubu katılımcılarının testin birinci aşaması için son test hata sayıları incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Buna göre, deney grubunda bulunanların testin birinci aşamasında son test hata sayıları kontrol grubunda bulunanlardan anlamlı olarak düşük çıkmıştır. Çalışmanın bir diğer önemli göstergesi olarak dart eğitimi alan bireylerin dikkat düzeylerini dart eğitimi almayan bireylere göre anlamlı olarak farklılık göstermesi dart sporunun bireylerin dikkat seviyelerinde olumlu yöndeki gelişim etkisidir.

Tablo 2. 'de görüldüğü gibi deney grubunda bulunan katılımcıların dikkat testinin tüm aşamalarında ön test ve son test skor ortalamaları arasında incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Buna göre, her 3 aşamada da son test skor ortalamalarının ön test skor ortalamalarından anlamlı olarak yüksek olduğu görülmekte olup yapılan dikkat çalışmasının deney grubundaki katılımcıların dikkat düzeylerini olumlu yönde geliştirdiği ve dart sporunun dikkat gelişimleri üzerinde olumlu etkileri gözlemlenmiştir

Akcınlı (2005) tarafında sekiz yaş grubu çocuklarda hareket eğitimi ile dikkat ve hafıza gelişiminin ilişkisinin incelendiği bir araştırmada sonuç olarak; hareket eğitiminin hafıza gelişimi üzerinde pozitif yönde etkisinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine başka bir çalışmada üniversiteli sporcu ve sporcu olmayan (sedanter) öğrencilerin dikkat seviyeleri karşılaştırılmış spor yapan öğrencilerin yapmayanlara göre daha dikkatli olduğu tespit edilmiştir (Özdemir, 1990). İlköğretim seviyesindeki öğrencilerin düzenli yapılan spor uygulamalarının ile dikkat üzerine etkisinin araştırılması amaçlı yapılan bir çalışmada; spor yapan öğrencilerin sedanter öğrencilere oranla %83 daha dikkatli olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Adsız, 2010). Profesyonel bayan kayakçılarda dikkat odağı" isimli çalışmada, İtalyan Ulusal Kadın Kayak Takımı 5 üst düzey kayakçı ve 10 kontrol katılımcı üzerinde dikkat yeteneği araştırılmıştır. Sonuç olarak kayakçıların odaklanmada daha istekli ve hızlı olduğunu göstermiştir (Turatto, Benso & Umilta, 1998). Yukarıdaki çalışmaların bulguları yaptığımız çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 3. 'te görüldüğü gibi deney grubu son test süre ortalaması, testin aşamalarına ait son test skor ortalamaları ve hata sayıları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Karaduman (2004) tarafında dikkat

toplama eğitim programının ilköğretim 4 ve 5 sınıf öğrencilerinin dikkat toplama düzeyi, benlik algısı ve başarı düzeylerine etkisinin incelendiği araştırmada sonuç olarak; dikkat toplama eğitimi uygulamalarının, öğrencilerin dikkat toplama seviyelerine pozitif yönde etki ettiği sonucuna ulaşılmış ancak cinsiyet değişkenine göre herhangi bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Karaduman (2004) tarafından ulaşılan sonuçlar ile yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular benzerlik göstermektedir. Yapıcı (2020) Hemsball oyun beceri gelişim programının Bourdon Dikkat Testi ile belirlenen dikkat düzeyleri üzerindeki etkisi Bourdon Dikkat Testi ile incelemiştir. Yapıcı (2020) tarafından yapılan araştırmada sonuç olarak; deney grubunda yer alan kız öğrencilerinde ön test hata sayıları ile kontrol grubunda yer alan öğrenciler arasında herhangi bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapıcı (2020) tarafından yapılan bu araştırmada ulaşılan sonuç ile yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular benzerlik göstermektedir.

Tablo 4.'te görüldüğü gibi deney grubu son test süre ortalaması, Deney Grubu bölüm 1, bölüm 2, bölüm 3 son test hata sayıları, deney grubu bölüm 2 ve bölüm 3 son test skorları yaş ve sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Fakat 1. son test skor ortalamasına bakıldığında yaş ve sınıf grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Buna göre 13 yaş grubunda olan katılımcıların 1. son test skor ortalamaları, 11 ve 12 yaş grubunda olan katılımcılardan daha yüksek bulunurken, 8.sınıfta okuyan katılımcıların 1. son test skor ortalamaları, 6 ve 7. sınıfta okuyan katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). İlköğretim öğrencilerine piyano eğitimini verilmiş dikkat toplama yetisine etkisi araştırılmıştır. İlköğretim öğrencilerinde piyano eğitiminin dikkat toplamaya olumlu yönde etkisi bulunduğunu saptamıştır (Demirova, 2008).

Ceccato, Passmore ve Lee; golf sporu ile uğraşan bireylerin dikkat odağı talimatlarının etkisi ile ilgili yapılmış olan araştırmada sonuç olarak; iyi düzeyde ve becerikli olan golf sporcularının iç dikkat odağı talimatları ile dış dikkat odağı talimatlarında çok daha iyi performans sergilerken, düşük becerikli golf sporcularının aksine iç dikkat odağı talimatları ile çok daha iyi performans gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. (Ceccato, Passmore & Lee, 2003).

Düzenli yapılan sporun çocuklarda dikkat gelişimi üzerine etkisinin incelenmiş olduğu araştırmaların sonuçları ile bu çalışmada bizim elde ettiğimiz sonuçların birbirini desteklediği görülmektedir.

Yapılan bu araştırmada sonuç olarak;

Deney grubunun ön test ve son test bölümlerinden aldıkları skorlar arasındaki farklılık incelendiğinde; her üç bölümde de son test skor ortalamalarının ön test skor ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Deney ve kontrol grubu test bölümleri son test skorları arasında farklılık incelendiğinde; testin her üç aşaması son test skorları karşılaştırılmasında testin her üç aşamasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dart sporunun dikkat düzeyine etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular hareketle öğrencilerin dikkat seviyeleri cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde herhangi bir farklılık tespit edilememiştir.

Araştırmamızdan elde ettiğimiz bulgular neticesinde cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek öğrencilerin dikkat seviyelerinde herhangi bir farklılık tespit edilememiştir.

Deney grubunun süre, testin aşamalarına ait son test skor ve hata sayılarının yaş ve sınıf değişkenine göre değişimi incelendiğinde sınıf 8. sınıf öğrencilerinin 6 ve 7. sınıf öğrencilerine göre dikkat seviyesinin daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Öneriler

9-13 yaş grubundaki öğrencilere dart sporunun dikkat düzeylerine olumlu etkilerinden dolayı, yapılan bu ve benzeri çalışmaların verilerinin velilere aktarılması ve bu spora desteklerinin artırılması sağlanabilir.

Bu çalışma daha uygun ve donanımlı dart salonlarında uygulanması ile çalışmaya katılan öğrencileri daha fazla motive edeceğinden daha fazla fayda sağlayabilir.

Yaş ve fizyolojik durumlar daha fazla dikkate alınarak antrenmanların yoğunluğu ve çalışmalar daha kapsamlı programlanmalıdır.

Dart sporunun Milli Eğitim Bakanlığı ders müfredatında yer alması önerilmektedir.

Dart sporunun çocukların ve gençlerin diğer psikososyal faktörlerle araştırılması bir öneri konusudur.

Çalışmanın daha geniş örneklem grupları ile yapılması önerilmektedir.

Öğretmen, veli, okul yöneticisi gibi eğitimde pay sahibi olan kişilerin spor eğitimi ve sporun diğer derslerle ilişkisi konusunda bilinçlendirilmesi sağlanabilir. Dikkat üzerinde büyük bir etkisi olan dart sporunun, bireylere hizmet içi eğitim ve farkındalık programları aracılığıyla kazandırılması önerilmektedir.

Odaklanmış dikkat becerisi gerektiren sporlarda, sporcuların odaklanma noktalarının belirlenmesi ve bu noktaların performans üzerinde etkisinin araştırıldığı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Yazarlar, aralarında çıkar çatışması bulunmadığını ve çalışmaya eşit oranda katkı sunduklarını beyan etmiştir. Yazarlar, tüm etik kurallara uyduklarını bildirmiştir.

Kaynakça

- Adsız, E. (2010). *İlköğretim Çağındaki Öğrencilerde Düzenli Yapılan Sporun Dikkat Üzerine Etkisinin Araştırılması*. (Tez No. 298898) [Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Akcınlı, N. (2005). *Sekiz Yaş Grubu Çocuklarda Hareket Eğitimi ile Dikkat ve Hafıza Gelişiminin İlişkisi*, (Tez No. 164218) [Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Akın, S. (2016). *Elit Düzey Kadın Basketbolcularda Odaklanmış Dikkat Becerilerinin İncelenmesi / Elite Level Female Basketball Players in The Skills of Focused Attention* (Tez No. 431616) [Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Argan M. & Katarci, H. (2008). *Spor Pazarlaması*. Nobel Yayınevi.
- Ceccato N. P., Passmore, S. R. & Lee, T. D. (2003). Effects Of Focus of Attention Depend on Golfers' Skill, *Journal of Sports Sciences*, 21, 593–600.
- Demirova, G. (2008). *Piyano Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Dikkat Toplama Yetisine Etkisi* (Tez No. 234235) [Doktora Tezi Ankara Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Harold E. & Pashler (1998). *The Psychology of Attention*, Hove.
- Karaduman, B. D. (2004). *Dikkat Toplama Eğitim Programının İlköğretim 4 ve 5 Sınıf Öğrencilerinin Dikkat Toplama Düzeyi, Benlik Algısı ve Başarı Düzeylerine Etkisi* (Tez No. 205199) [Doktora Tezi Ankara Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın.
- Nideffer, R. M. (1993), Concentration and Attention Control Training. In: Williams, J.M. (Ed.), *Applied Sport Psychology Personal Growth to Peak Performance*, P.243-261. California: Mayfield Publishing Company.
- Özdemir, M. Y. (1990). *Üniversiteli Sporcu ve Sporcu Olmayan Öğrencilerin Dikkat Seviyelerinin Araştırılması*, (Tez No. 14903) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Özdoğan, B. & Ak, A., Soyutürk, M. (2005). *Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite / Aşırı Hareketlilik Bozukluğu Olan Çocukların Eğitiminde Öğretmen El Kitabı*. Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- Özmen, H. (2015). Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Metin, M. (Ed.). *Araştırma ve Temel Özellikleri* S.9-11. Pegem Akademi.
- Öztürk, S. E. (2019). *Dart Sporcularının Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Performansa Etkisinin İncelenmesi* (Tez No. 559258) [Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Şahin, H.M. (2006) *Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü*. Morpa.
- Turatto, Benso, & Umilta. (1998) Focusing of Attention in Professional Women Skiers. *International Journal of Sport Psychology*, 199(30), 339-349.
- Yapıcı, F. E. (2020). *Hemsball Oyun Becerilerinin Ortaokul Öğrencilerinin Dikkat Düzeylerine Etkisi / Hemsball Skills in Play of Secondary Student Effect on Levels of Attention* (Tez No. 607924) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.

Extended Abstract

The human organism's effort to know and understand the universe begins in the prenatal period and continues throughout his life. For this purpose, in order to adapt to the environment in which the individual lives, firstly, he tries to understand himself and his place and function in the outside world. In this process, the human organism encounters more than one stimulus and has to learn, evaluate, and constantly monitor new information. However, human beings cannot focus and deal with all stimuli at the same time due to their limited capacity. For this reason, individuals who are exposed to more than one stimulus can be easily distracted (Karaduman, 2004). The process of gradually and selectively decreasing the arousal threshold so that a stimulus group can be perceived better than other stimulants is called attention (Harold & Pashler, 1998). According to Akın (2016), attention; It is the process of filtering information from the environment by controlling stimuli from the central nervous system from top to bottom by the brain. Focus, concentration, motivation and especially the concept of attention have taken an important place in human life lately. There are many socio-psychological and bio-physiological factors affecting attention. However, motivation, interest, intelligence level, perception level of failure, perception and memory functioning, parental attitudes, physical stimuli (sleep, fatigue, nutrition, heat, light, etc.) , 2005). In addition to these, environmental stimuli have an important place among the factors affecting attention. Attention; It is divided into 6 groups as selective, concentrated, divided, continuous (sustainable), variable and diffuse attention. The development of attention is provided by the concentration and concentration of the human organism on a certain thing.

Voluntary Attention, which determines the level of perception of a person, and Spontaneous Attention, which is the ability to concentrate one's attention to a certain point, make it possible to examine attention in two separate parts in terms of sports (Yapıcı, 2020).

The concentration that occurs during a sportive activity positively affects the attention performance of the athlete (Argan & Katurcı, 2008). According to Nideffer (1993), the ability to control the thought processes of the organism effectively and to concentrate on the given task during a sportive activity is an indispensable feature for achieving high level performance and success in sports. Attention and decision-making strategies are two important factors for athletes and coaches in the best way to display the performance in sports. In both skills, there is a rapid processing of information. For this reason, attention and decision-making strategies are very important in displaying sportive skills (Çağlar & Koruç, 2006).

Dart is a sports branch that has just started to become widespread among the sports branches of the world and whose popularity is increasing rapidly day by day. Darts; It is the target sport in which factors such as coordination and balance (Öztürk, 2019) are also effective in attention. Darts; It is a game based on earning points by hitting small arrows on the aiming board (dart) consisting of numbered circles (Şahin, 2006).

Considering the placement of the number slices on the dartboard where the shots are made in this branch, the desired numbers cannot be collected as a result of the slightest mistake or carelessness in the shot. Therefore, the attention level of the individual affects his / her performance in dart sport. In sports sciences, there is no study on the development of attention with the application of darts. In this context, this study differs from other studies because it investigates the effects of dart sport on attention level. It is important to shed light on the work to be done on this subject. The aim of this study is to examine whether it contributes to the attention development of 9-13 age group children who play darts, and if so, to what extent.